voorstel

Zwolle

Raadsbrief over artikel 45 vragen

Datum 27 oktober 2026

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen van PRO en D66 over Kinderen op noodopvanglocaties in Zwolle

Versienummer 3

Portefeuillehouder Arjan Spaans

Bijlagen
Art. 45 vragen situatie kinderen in asielopvang PRO en D66

Openbaarheid
☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
De beantwoording van de artikel 45 vragen over Kinderen op noodopvanglocaties in Zwolle.

Datum 27 oktober 2026

Inleiding

De fracties PRO en D66 hebben op 1 oktober 2026 schriftelijke vragen gesteld over: Kinderen op noodopvanglocaties in Zwolle.

Kernboodschap

Vraag 1: Is het college bekend met dit onderzoek en hoe reflecteert het college op de uitspraken van de onderzoekscommissie?

Ja. Het college is bekend met het rapport *Kinderen in nood* van de Onderzoeksraad voor Veiligheid en neemt de conclusies en aanbevelingen serieus.

De Onderzoeksraad concludeert dat kinderen in de asielnoodopvang landelijk te vaak en te lang worden blootgesteld aan omstandigheden die risico's kunnen opleveren voor hun veiligheid en ontwikkeling. Daarbij onderscheidt de Onderzoeksraad zes veiligheidsgebieden: huisvesting, privacy en autonomie, sociale omgeving, persoonlijke ontwikkeling, medische zorg en stabiliteit.

Het college onderschrijft het uitgangspunt dat opvang niet alleen een dak boven het hoofd moet bieden, maar ook een veilige omgeving moet zijn waarin kinderen zich kunnen ontwikkelen. In Zwolle besteden we aandacht aan de hierboven genoemde veiligheidsgebieden. Zo worden kinderen bijvoorbeeld niet op opvangboten gehuisvest en wordt bij de keuzes rondom opvanglocaties rekening gehouden met het belang van stabiliteit en het beperken van onnodige verhuisbewegingen.

Hoewel het onderzoek specifiek gericht is op asielnoodopvang, vinden we de bevindingen relevant voor alle opvangvormen waarin kinderen verblijven. We betrekken deze daarom bij onze afwegingen over de kwaliteit en geschiktheid van huidige en toekomstige opvanglocaties.

Vraag 2: Hoe schat het college de risico's in voor de kinderen die nu aan de Oosterenk en de Meeuwenlaan worden opgevangen ten aanzien van bovengenoemde situaties? En hoeveel kinderen (-12 jaar) blijven op de bovengenoemde locaties? En hoeveel van hen blijven 3 maanden of langer dan 6 maanden?

De opvang op Oosterenk en aan de Meeuwenlaan kent verschillende vormen en doelgroepen. Aan de Meeuwenlaan verblijven asielzoekers en statushouders in een door het COA beheerde opvanglocatie. Op Oosterenk worden voornamelijk Oekraïense ontheemden opgevangen. Daarnaast verblijven in één van de vijf panden naast Oekraïense ontheemden ook alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV), die door het COA worden begeleid. De locatie waar Oekraïense ontheemden worden opgevangen wordt beheerd door de gemeente. De Meeuwenlaan en opvang van AMV's is in beheer van het COA.

De omstandigheden en behoeften van kinderen verschillen per opvanglocatie. De aandachtspunten uit het rapport zijn daarom relevant voor alle vormen van opvang. Het gaat onder andere om voldoende privacy en rust, een veilige leefomgeving, ruimte om te spelen en te leren en toegang tot onderwijs en zorg. Naarmate een verblijf langer duurt, wordt het belangrijker om kritisch te beoordelen of de fysieke omgeving, voorzieningen en begeleiding nog aansluiten bij de behoeften van kinderen en gezinnen.

Binnen de mogelijkheden van de bestaande locaties wordt gezocht naar manieren om de omstandigheden te verbeteren. Zo zijn in de Oekraïne-opvang op Oosterenk speciale studieruimtes ingericht waar jongeren zich kunnen terugtrekken om bijvoorbeeld rustig te studeren of huiswerk te maken. Ook aan de Meeuwenlaan is ruimte gereserveerd waar jongeren zich kunnen ontspannen. De

gemeente kan in de eigen Oekraïne-opvang rechtstreeks sturen op de inrichting en begeleiding. Bij COA-opvang ligt de verantwoordelijkheid voor beheer en dagelijkse begeleiding bij het COA.

Op de opvanglocatie aan de Meeuwenlaan verblijven momenteel 89 kinderen jonger dan 18 jaar. Binnen de gemeentelijke Oekraïne-opvang gaat het om 149 kinderen jonger dan 18 jaar. Daarnaast wonen op de doorstroomlocatie aan de Rijnlaan 12 kinderen jonger dan 18 jaar.

De verblijfsduur van kinderen verschilt per opvanglocatie. Aan de Meeuwenlaan vindt doorstroom plaats, waardoor de samenstelling van de bewonersgroepen regelmatig verandert. In de gemeentelijke Oekraïne-opvang is de situatie anders. Hier verblijven veel kinderen en gezinnen al langere tijd en is de doorstroom zeer beperkt, doordat er nauwelijks alternatieve huisvesting beschikbaar is.

Vraag 3: Zijn er situaties bekend waarin dit door COA, gemeente of andere betrokkenen is gesignaleerd of aangegeven bij de gemeente?
Vanuit de verschillende opvanglocaties zijn aandachtspunten bekend die samenhangen met de omstandigheden waarin kinderen en gezinnen worden opgevangen. Deze signalen verschillen per opvangvorm en betekenen niet automatisch dat sprake is van een onveilige situatie.

Zowel de opvang aan de Meeuwenlaan als de opvang van Oekraïners en AMV op Oosterenk zijn gevestigd in voormalige kantoorpanden, die oorspronkelijk niet zijn ontworpen voor langdurige bewoning. De wanden tussen verblijfsruimten zijn gehorig en bewoners maken gebruik van gedeelde sanitaire voorzieningen. Dit heeft gevolgen voor de privacy en rust van bewoners en kan bij langdurig verblijf zwaarder gaan wegen.

De gemeente bespreekt signalen en mogelijke verbeteringen met de verantwoordelijke opvangorganisaties en betrekt deze ervaringen bij toekomstige opvangkeuzes.

Vraag 4: En hoe kunnen kinderen of ouders dit melden en wie ziet erop toe dat meldingen worden opgevolgd?
De manier waarop kinderen en ouders zorgen of signalen kunnen melden, verschilt per opvangvorm. Op locaties van het COA kunnen bewoners hiervoor terecht bij medewerkers en begeleiders van het COA. Binnen de gemeentelijke opvang van Oekraïense ontheemden kunnen bewoners signalen delen met de aanwezige woonbegeleiding op de locatie. Voor Oekraïense kinderen en jongeren zijn daarnaast, afhankelijk van hun situatie en hulpvraag, reguliere voorzieningen voor jeugdgezondheidszorg en jeugdhulp toegankelijk.

Het uitgangspunt is dat signalen zo dicht mogelijk bij de bewoner worden opgepakt en, wanneer dat nodig is, worden doorgezet naar de organisatie die verantwoordelijk is voor passende ondersteuning of maatregelen. Afhankelijk van de aard van een melding kunnen daarbij ook andere organisaties worden betrokken, bijvoorbeeld op het gebied van zorg, onderwijs of veiligheid.

De verantwoordelijkheid voor de opvolging ligt in eerste instantie bij de organisatie die verantwoordelijk is voor de betreffende opvang en begeleiding. De gemeente onderhoudt contact met het COA en andere betrokken organisaties over het functioneren van de opvanglocaties en signalen die daar spelen.

Vraag 5: Wat doet het college actief in samenspraak met het COA om te waarborgen dat er onveilige situaties voorkomen worden?
De gemeente heeft samenwerkingsovereenkomsten met het COA waarin afspraken zijn gemaakt over de samenwerking rond de opvang van asielzoekers en alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV). Op COA-locaties is het COA verantwoordelijk voor de dagelijkse begeleiding, het beheer, de veiligheid en de leefbaarheid. Op locaties waar alleen AMV verblijven ligt deze verantwoordelijkheid bij Nidos en de organisatie die de begeleiding van de jongeren verzorgt, Elker. De gemeente is zelf verantwoordelijk voor de gemeentelijke Oekraïne-opvang.

Naast de afspraken tussen organisaties vindt er ook rechtstreeks contact plaats in de dagelijkse praktijk, bijvoorbeeld tussen de wijkagent en het COA, en tussen de wijkagent en de gemeente. Signalen over veiligheid of leefbaarheid kunnen op die manier worden gedeeld en door de verantwoordelijke organisatie worden opgepakt. Binnen deze verdeling van verantwoordelijkheden heeft de gemeente vooral directe invloed op de veiligheid en leefomstandigheden binnen de gemeentelijke Oekraïne-opvang, waarvoor zij zelf verantwoordelijk is. Op de overige opvanglocaties ligt de primaire verantwoordelijkheid voor de dagelijkse begeleiding, veiligheid en leefbaarheid bij de betrokken opvang- en begeleidingsorganisaties.

De gemeente blijft via de samenwerkingsovereenkomsten en het reguliere contact betrokken bij de overige opvanglocaties, maar stuurt daar niet rechtstreeks op de dagelijkse begeleiding en veiligheid.

Bij de afstemming tussen de betrokken partijen wordt niet alleen gekeken naar fysieke veiligheid, maar is er ook aandacht voor de veiligheidsgebieden die in het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid worden benoemd.

Vraag 6: Kan het college bevestigen dat alle kinderen onderwijs volgen en toegang hebben tot jeugdgezondheidszorg en noodzakelijke psychosociale hulpverlening?
Alle leerplichtige kinderen die op de Zwolse opvanglocaties verblijven, hebben toegang tot onderwijs. Ook hebben kinderen toegang tot jeugdgezondheidszorg en passende zorg en ondersteuning wanneer dit nodig is. Welke route daarvoor wordt gevolgd, is afhankelijk van de opvangvorm en de zorgvraag. Medische, psychosociale of andere ondersteuning wordt via de daarvoor geschikte route georganiseerd. De gemeente, het COA, onderwijs- en zorgorganisaties werken hierbij vanuit hun eigen verantwoordelijkheden samen.

Vraag 7: Is dit rapport voor het college aanleiding om kritisch te kijken naar onze huidige opvanglocaties en hierin actie te ondernemen? Zo ja, wat gaat het college doen, zo nee, waarom niet?
Het rapport bevestigt het belang om niet alleen te kijken naar voldoende opvangplekken, maar ook naar de kwaliteit van de opvang en de gevolgen van langdurig verblijf voor bewoners en in het bijzonder voor kinderen. Dit sluit aan bij vraagstukken die we in Zwolle al zien, waarbij locaties die oorspronkelijk voor tijdelijk verblijf zijn ingericht steeds langer worden gebruikt.

Het college blijft daarom samen met de betrokken organisaties kritisch kijken naar de kwaliteit en geschiktheid van de huidige opvanglocaties.

Ook bij de ontwikkeling van de tijdelijke opvanglocatie op Voorsterpoort wordt rekening gehouden met de behoeften van kinderen en gezinnen. De keuze om tijdens de overbruggingsperiode alleen gezinnen te laten instromen, betekent dat deze gezinnen na afloop van hun verblijf aan de

Meeuwenlaan tijdelijk op Voorsterpoort worden opgevangen. Deze oplossing biedt gezinnen continuïteit en stabiliteit in Zwolle, met het perspectief op doorstroom naar de permanente opvanglocatie in De Tippe. Hierdoor kunnen kinderen in hun vertrouwde omgeving blijven, met behoud van onderwijs, zorg en sociale contacten.

Hoewel Voorsterpoort formeel als noodopvang wordt aangemerkt, is bij de inrichting nadrukkelijk ingezet op een kwaliteitsniveau dat vergelijkbaar is met de huidige opvang aan de Meeuwenlaan. Bewoners krijgen onder meer de mogelijkheid om zelf te koken. Daarnaast kijkt het COA bij de verdere inrichting naar manieren om de locatie zo kindvriendelijk mogelijk te maken, bijvoorbeeld door voldoende speelgelegenheden te realiseren en aandacht te besteden aan een veilige inrichting van de buitenruimte.

Deze inzet sluit aan bij het coalitieakkoord, waarin humane en duurzame opvang centraal staat. Met de ontwikkeling van permanente opvang in De Tippe wil Zwolle de afhankelijkheid van tijdelijke locaties verminderen en meer stabiliteit bieden aan bewoners.

Vraag 8: Wordt hierbij ook gekeken naar mogelijkheden om gezinnen door te laten stromen naar geschiktere locaties binnen Zwolle, zodat kinderen minder lang in noodopvang verblijven.
Waar die mogelijkheden er zijn wordt gekeken hoe gezinnen zo passend mogelijk kunnen worden opgevangen. De mogelijkheden voor doorstroom zijn afhankelijk van de doelgroep, beschikbare capaciteit en de organisatie die verantwoordelijk is voor de opvang. Hierbij speelt dat in de ROL in de Meeuwenlaan zowel (kansrijke) asielzoekers als statushouders worden opgevangen. Voor asielzoekers zijn de doorstroommogelijkheden beperkt. Een eventuele overplaatsing naar een ander azc is afhankelijk van het COA en betekent niet automatisch een verbetering van de opvangsituatie. Statushouders kunnen doorstromen naar huisvesting in de gemeente waaraan zij zijn gekoppeld, afhankelijk van de beschikbaarheid van sociale huurwoningen. Ook binnen de Oekraïne-opvang is doorstroom zeer beperkt door het gebrek aan alternatieve huisvesting.

Een verhuizing is bovendien niet automatisch een verbetering. Voor kinderen zijn ook stabiliteit, continuïteit van onderwijs en zorg en het behoud van hun sociale omgeving belangrijk. Per situatie moet daarom worden afgewogen wat het meest passend is.

De inzet is breder dan alleen het verplaatsen van gezinnen. De gemeente en het COA zetten gezamenlijk in op 650 toekomstbestendige opvangplekken in Zwolle, waaronder de permanente opvanglocatie in De Tippe. Daarmee willen zij meer mogelijkheden creëren om gezinnen langdurig en passend op te vangen.

Vraag 9: Met het oog op AZC De Tippe willen de fracties ook graag weten of het volgens het college voldoende is ingericht op de aanwezigheid en de veiligheid van kinderen? Zo ja, waar blijkt dat uit? Zo niet, gaat het college wat doen om dit alsnog te regelen?
Bij de ontwikkeling van de opvanglocatie in De Tippe wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de aanwezigheid van gezinnen met kinderen. Anders dan bij locaties die oorspronkelijk voor een ander doel zijn gebouwd en later geschikt zijn gemaakt voor opvang, gaat het bij het azc in De Tippe om een nieuw te bouwen, permanente opvanglocatie. Dit biedt de mogelijkheid om vanaf de ontwerpfase rekening te houden met wat nodig is voor een veilige en passende woon- en leefomgeving voor kinderen.

Daarbij is aandacht voor privacy en rust, speel- en leermogelijkheden, een veilige inrichting van het gebouw en de buitenruimte en toegang tot onderwijs en zorg.

De bevindingen uit het rapport van de Onderzoeksraad onderstrepen het belang om de positie van kinderen expliciet mee te nemen in de ontwikkeling van dit azc. De gemeente blijft hierover in gesprek met het COA en zal daarbij blijven toetsen of de inrichting en voorzieningen voldoende aansluiten bij wat kinderen en gezinnen nodig hebben.

Openbaarheid
Deze raadsbrief en alle bijlagen zijn openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer